

الحمد لله وحده، والصلوة والسلام على من لا نبي بعده ، أما بعد :
 لَهُ رُوْثَگارِيَّه مِرْوَدَا لَهُ زُورِيَّكَ لَهُ دَهْسَتَهُ وَازْهَكَانِيَّ
 رَاكِه يَانِدَهُوهُ ئَهُوْهَمَان بَهْ گُويَّدا دَهْدَرِيَّت كَهْ ئَيسَلَام ئَايِنِيَّكَه
 سَتَهَمِي لَهْ ئَافَرَهَت كَرَدوُوه وَبَيْبَهَشِي كَرَدوُوه لَهْ مَا فَانَهَي كَه
 پَيْوِيَسْتَهَ پَيْيَ بَدَرِيَّت ، خَاهَهَنِي ئَهَم وَتَانَهَش يَانَه
 مُوسَلَمانِيَّكَى سَاوِيلِكَه تَينِه كَه يَشْتَوُوه تَهْلَقَنِ كَراَوه ، يَانَه
 دَزَه دَيْنِيَّكَى ئَارَهَزوُوه پَهْرَسْتَه بَهْ پَارَه وَپَلَه وَپَابَه
 هَلْخَه تَيْنِراَوه ، ئَهُونَدَه ئَهَم وَقَسَانَه يَانَه وَهَكَو توُوْتَى
 دُووبَارَه كَرَدوُوه تَهْ خَهِيرِيَّه ئَافَرَهَتَانِي مُوسَلَمان توُوشِي
 گُومَان وَدَلَه رَاوِوكَى بَكَهْ سَهْبارَهْت بَهْ ئَايِنِه كَه يَانَه ، ئَيمِه شَه
 لَهْ بَهْشِيَّكَى زَورَ كَهْ لَهْ مَا فَانَهَ ئَاشَنَا بَكَهْيَن كَه ئَايِنِه كَه يَانَه
 پَيْيَ بَهْخَشِيَّن وَئَهَوَان لَيْيَ بَيْنَاَكَان ، بَهْ هَيْوَاهَنِي ئَهَهَهِي
 ئَافَرَهَتَان خَوشِيَّان بَهْشِيَّكَى لَهْ هَمْمُوْ كَاتَانَهَي كَه بَهْفِيرَوِي
 دَهْدَهْن تَهْرَخَان بَكَهْ بَوْ تَيْيَهِيَشْتَن لَهْ ئَايِنِه كَه يَانَه ، چَونَكَه بَه
 رَاسْتَي شَهْرَمَه زَارِيَّه بَوْ مَرْوَّه لَهْ سَهْرَدَه مَيْكَدا كَه بَهْ سَهْرَدَه مَيْ
 زَانِسْتَ نَاسِرَأَوَه خَاهَهَنِي بَيْرَوِبَاوَه پَيْيَكَى حَهَقَ بَيْت لَهْ كَهْلَه
 ئَهُوْهَشْدَا شَارَهَزَايِيَّه كَه (ئَهَگَرْ چَى كَه مِيشَ بَيْت) لَهْ بَارَهَي
 بَيْرَوِبَاوَه پَهْكَه يَهْهَه نَهِيَبَيْت ، بَوْيَه دَاوَامَان لَهْ خَوشَكَانِي
 مُوسَلَمانِمَان ئَهُوْهَي : هَهَولَى شَارَهَزَابُون بَدَهْن لَهْ ئَايِنِه كَه يَانَه
 ، بَوْ ئَهُوْهَي بَهْ پَيْلانِي نَهِيَارَانِي نَهِم دِينَه حَهَقَ هَلْنَه خَلْهَتَنِين
 وَلَهْ ئَايِنِه كَه يَانَه لا نَهَدَهْن .

بَهْ رَاوِدَيِّكَ لَهْ نَيْوان :
ما فَاهَهَه كَانِي ئَافَرَهَت لَهْ سَهْرَدَه مَيْنَه فَامِي وَسَهْرَدَه مَيْ ئَيسَلَامَدا
 ۱. لَهْ سَهْرَدَه مَيْنَه فَامِي (جَاهِيلِي) دَاهَلَكَه رِقَيَانَه لَهْ ئَافَرَهَت
 بَوْو ، خَواَي گَهُورَه دَهْفَهَرِمَوِيَّت : (وَإِذَا بُشَّرَ أَحَدُهُمْ بِالْأَنَى ظَلَّ
 وَجْهُهُ مُسْوَدًا وَهُوَ كَظِيمٌ) سورة الحُلُول : ۵۸) .

واتَهَه خَوَّهَگَه رَمَزَهَه بَوْوَنِي كَجَ بَدَرِيَّت بَهْ یَهِكِيَّكَه لَهْ وَ
 نَهْ فَامَانَه ، پَوَوَيَّ كَرَهَه وَتَالَه دَهَبَيَّت وَرَهَش دَادَه كَيْرِسِيَّت وَ
 سَيْنَهَه پَرَه دَهَبَيَّت لَهْ خَهَه وَپَهَزَارَه .

ئَافَرَهَتَيَان بَهْ سَوُوكَ وَبَيْ پَيْزَه تَهَماشَا دَهَكَرَه ، وَهَهَرَ بَهْ
 زَيْنَدَوَوَهِيَّتَي دَهِيَانَكَرَه بَهْ شَيْرَه خَوَّلَهَه ، بَهْلَام ئَيسَلَام هَاتَهَه وَ
 كَارَهَه قَهَدَغَه كَرَه ، وَبَانَكَه شَهَه ئَهَهَهِي كَرَه وَئَهَهَهِي
 لَهَسَهَه مُوسَلَمانَان فَهَرَزَ كَرَه كَه پَيْوِيَسْتَه پَيْزَه ئَافَرَهَتَان
 بَكَرَنَه وَلَهْ گَهَلَيَانَدا چَاكَ بَنَه وَمَافَهَه كَانِيَانَ پَيْشَيَّلَه نَهَكَهَه ،
 خَواَي گَهُورَه دَهْفَهَرِمَوِيَّت : (وَإِذَا الْمَوْرُودَه سُلَيْت * بَأَيِّ ذَنَبِ
 قُتَلَت) سورة التكوير : ۹-۸) .

واتَهَه كَاتِيَّكَه كَجَيَّه زَيْنَه بَهْ چَالَه كَراَوه پَرسِيَّارِي لَيَدَه كَرِيَّت .
 بَهْ چَ گَونَاهِيَّكَه ، بَهْ چَ تَوْمَهَتِيَّكَه كَوَزَرا !؟

وَهْ پَيْغَهَمَبَهَرِي خَواَيَشَه فَهَرِمَوَهِيَّتَي : " من عَالَ جَارِيَّتَن -
 بَنَتَن - حتَي يَلْغَا جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةَ أَنَا وَهُوَ كَهَاهِتَن " (رَوَاهَ مَسْلَمَ) .
 وَاتَهَه هَهَرَكَه سَيْيَكَه دَوُوه كَجَ بَهْ خَيْوَه بَكَاتَ تَاَوَهَه كَوَهْ پَيْ دَهَكَهَه وَ
 بَالَغَ دَهَبَن بَوْزَرَه قَيَامَهَه مَنَه وَئَهَه كَهَسَه وَهَكَو ئَهَمَ دَوُوه
 پَهْنَجَهَه - نَزِيَّكَيَّن لَهْ یَهِكَهَه - .

هَهَرَوَهَه پَيْغَهَمَبَهَرِي خَواَيَشَه فَهَرِمَوَهِيَّتَي : " من ابْتَلَى مَنْ هَذَه
 الْبَلَاتَ بَشَيَّه فَأَحَسَنَ إِلَيْهِنَ كَنَّ لَهْ سَتَرَا مِنَ النَّارِ " (رَوَاهَ الْبَخَارِيَّ
 وَمَسْلَمَ) .

واتَهَه هَهَرَكَه سَيْيَكَه خَواَي گَهُورَه تَاقَي بَكَاتَهَه وَهْ پَيْ بَهْخَشِيَّنِي
 كَجَ وَئَهَهَهِش باَش بَيْت لَهَهَلَيَانَدا (بَهْ جَوَانِي بَهْ خَيْوَيَّانَه
 بَكَاتَ وَپَهْرَوَه دَهِيَانَ بَكَاتَ) ئَهَوا سَتَرِي دَهَكَنَه لَهْ ئَاهَكَرَه .

۲. لَهْ سَهْرَدَه مَيْنَه فَامِي پَيْشَه ئَيسَلَامَدا خَهَلَكَى مَيرَاتَ (ئَهَهَهِ
 پَارَه وَمَالَهَهِي مَرْدَوَو دَوَاهِي خَوَّي بَهْ جَيَّه دَهَهِيَّت) نَهِيَانَه
 دَهَدَهْن بَهْ ئَافَرَهَت ئَهَگَه رَجَي شَيَاوِي وَهَرَگَرْتِنِيَّشِي بَوَايَه ، بَهْلَامَه
 كَاتِيَّكَه ئَيسَلَام هَاتَه بَهْ باَشْتَرِيَن شَيْوَه بَهْشَه مَيرَاتَي ئَافَرَهَتَي .

گرنگیدانی ئىسلام بە

ئافرەت

نوسيينى

دايىكى عبدالله

وەرگىپارنى

دايىكى ئيمان

بىلە و كەداوه كانى سايىتى بەھەشت

www.ba8.org

٧. ئىسلام وەصىيەتى كردووه بە جوان پەفتارى و مامەلەي باش لەگەل ئافرەتدا ، پىيغەمبەرى خوا **فەرمۇويەتى :** " واستو صوا بالنساء خيرا " (متفق عليه).

وە فەرمۇويەتى **:** " لا يفرك مؤمن مؤمنة إن كره منها خلقا رضي منها آخر " (رواه مسلم) .

واتە: با پىياوى بىروادار بق و كىنە لە خىزانە بىروادارەكەي هەلنىڭرىت ، چونكە ئەگەر رېقى لە رەھوشتىكى بىت ، لە رەھوشتىكى ترى پازىيە .

وە فەرمۇويەتى **:** " خياركم: خياركم لنسائهم " (رواه الترمذى وقال حديث حسن صحيح) .

واتە: چاكتىريتتان : چاكتىريتتان بۇ خىزانەكانىيان .

وە فەرمۇويەتى **:** " الدنيا متاع و خير متاعها المرأة الصالحة " (رواه مسلم) .

وە پىيغەمبەرى خوا **دىيارى كردووه كە ئافرەتى چاك كامەيە و ھەندىك لە سىفەتەكانى لەم فەرمۇودىيەدا دىيارى كردووه :** (إذا نظر إليها سرته وإذا أمرها أطاعته وإذا غاب عنها حفظته في نفسها وأماله) (رواه أحمد والنمسائي) .

واتە: ئەگەر پىياوهكەي تەماشاي بکات دلخوش دەبىت ، و ئەگەر فەرمانى پى بکات گوئىپايدىلى دەكات ، و ئەگەر لىيى دوور بکەۋىتەو (بۇ نەمۇونە پىياوهكە بچىت بۇ سەھەر) ئابپۇرى پىياوهكەي دەپارىزىت بە پاراستنى خۆى وە مالەكەشى دەپارىزىت .

والحمد لله الذي بعنته تتم الصالات

سایتى بەقەشت

www.ba8.org

ھەميشە لەگەلمان بن بۇ بەرھەمى نوی

(٦)

خواي گەورە فەرمۇويەتى: ﴿ وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ إِنَّهُمْ هُوَا بِعَعْضٍ مَا آتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَ ﴾ (سورة النساء: ١٩) .

واتە: ناچاريان مەكەن تا ھەندىك مارەيىستان بۇ بکەرىننەوه، مەگەر ئەوان گۇناھىكى ئاشكاراو دىيار ئەنجام بىدن .

وە فەرمۇويەتى: ﴿ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحُنَّ أَرْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضُوا بِيَنْهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ﴾ (سورة البقرة : ٢٢٢) .

واتە: ئىيەو (ئەى كەس و كارى ئىن) مەبنە كۆسپ لە پىيگەياندا ئەگەر ويستيان شىو بکەنەوه بە ھاوسەرە كانيان (ياخود ويستيان شووويەكى تر بکەن) ، كاتىيەك ئەوان لە نىوان خۇياندا رەزامەندىييان نواند بە شىيەھەكى جوان .

٥. لە سەرەدەمى نەفامىدا ئافرەت بە دەست سەتەمى مىرد و پەھوشت خراپى و خراپ مامەلە كەدىنەوه دەيىنالاڭ ، بەلام كاتىيەك ئىسلام هات ئەمە قەددەغە كرد ، و فەرمانى بە پىياو كرد كە بە شىيەھەكى پېيك و پېيك و جوان مامەلەي لەگەل ئافرەتدا ھاۋىزىنيان لەگەلدا بە جوانى بەرنەسەر . بکات ، خواي گەورە فەرمۇويەتى: ﴿ وَعَاسِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ﴾ (سورة النساء: ١٩) . واتە: ھاۋىزىنيان لەگەلدا بە جوانى بەرنەسەر . وە فەرمۇويەتى: ﴿ وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ ﴾ (سورة البقرة : ٢٢٨) .

واتە: ژنان مافيان ھەيە بەسەر پىياوانەوه بە وىنە ئەو ماۋانە كە بۇ بىياوانە لەسەر ژنان بە گوئىرەي باو و نەرىتىك كە پەسەنەدە لە ئىسلامدا .

٦. لەسەرەدەمى نەفامىدا عىددەي ئافرەت لە دواي مردىنى پىياوهكەي يەك سال بۇو ، بەلام كاتىيەك ئىسلام هات ئەم ماۋىيەتى كەم كردووه و كردى بە چوار مانگ و دە بۇڭ ، خواي گەورە دەفەرمۇيت: ﴿ وَالَّذِينَ يُتَوَفَّونَ مِنْكُمْ وَيَدْرُوْنَ أَرْوَاجَأْرَبَصَنْ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ﴾ (سورة البقرة : ٢٣٤) .

(٥)